



STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

**VILNIAUS UNIVERSITETO
VEIKLOS VERTINIMO IŠVADOS**

**INSTITUTIONAL REVIEW REPORT
OF VILNIUS UNIVERSITY**

Grupės vadovas: Team leader:	Peter Williams
Grupės nariai: Team members:	Dr. Annie Doona Dr. Gintaras Gavėnas Prof. dr. Paavo Okko Christian Tauch Margus Tiru
Grupės sekretorė: Team secretary:	Dr. Christina Rozsnyai

© Studijų kokybės vertinimo centras
Centre for Quality Assessment in Higher Education

Vilnius 2013

Studijų kokybės vertinimo centras

TURINYS

I. ĮVADAS.....	3
II. BENDROJI INFORMACIJA APIE INSTITUCIJĄ	5
III. STRATEGINIS VALDYMAS	6
IV. STUDIJOS IR MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ	14
V. MOKSLO IR (ARBA) MENO VEIKLA	22
VI. POVEIKIS REGIONŲ IR VISOS ŠALIES RAIDAI.....	26
VII. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI IR REKOMENDACIJOS	28
VIII. ĮVERTINIMAS	32
PRIEDAS. VILNIAUS UNIVERSITETO ATSAKYMAS Į VEIKLOS VERTINIMO	
IŠVADAS.....	33

I. ĮVADAS

1. Šiose išvadose pristatomas Vilniaus universiteto vertinimas, kurį atliko tarptautinė vertintojų grupė, suburta Studijų kokybės vertinimo centro (SKVC), LR teisės aktais įgalioto vertinti ir akredituoti Lietuvos aukštąsias mokyklas ir akredituoti jų vykdomas studijų programas. Vadovaudamasi SKVC pateikta metodika ir gairėmis, Aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarkos aprašu (patvirtintu 2010-09-22 LR Vyriausybės Nutarimu Nr. 1317) vertinimo grupė atliko Vilniaus universiteto vertinimą (toliau – Vilniaus universitetas arba Universitetas).
2. Pagal Metodologijoje nustatytas gaires, vertinimo tikslas - „sukurti prielaidas [Vilniaus universiteto] veiklai gerinti, skatinti jos kokybės kultūrą, teikti rekomendacijas dėl [Universiteto] veiklos plėtros“. Grupei buvo patariama atsižvelgti į autonomiją ir atskaitomybę; misiją, strategiją ir veiklos sąlygas; vertinamų sričių sąveiką ir suderinamumą; socialinių partnerių įsitraukimą; ir vidinės bei išorinės kokybės užtikrinimo vieningumą. Universitetas buvo savanoriškai vertintas du kartus pagal Europos universitetų asociacijos Institucijų vertinimo programą (EUA-IEP) 2004 m. ir 2011 m. Tačiau šis vertinimas buvo pirmas institucinis SKVC atliktas vertinimas, todėl ekspertų grupei nereikėjo vertinti, kokių veiksmų universitetas ėmėsi po vertinimo, jei jis būtų atliktas SKVC vertinimo grupės.
3. Vertinimo grupė gavo Universiteto savianalizės suvestinę (SS) likus dviems mėnesiams iki vizito. Kartu su Universiteto pateiktais 34 priedais, pateikiančiais statistinę ir kitą dokumentuotą informaciją, grupei buvo pateikta internetinio tinklapio nuoroda, kurioje buvo galima rasti papildomos informacijos apie Universitetą ir Lietuvos aukštojo mokslo sistemą. SS vertinimo grupei pasirodė išsami ir informatyvi, galimai per ilga. Tačiau ekspertų grupei kilo nemažai klausimų. Ji buvo daugiau aprašomojo pobūdžio nei analitinė, taip pat pagrindinis dėmesys suvestinėje nebuvo skirtas Universiteto didžiausioms silpnosioms sritims ir Universiteto specialiųjų prioritetų įvardijimui. Tačiau ji sudarė pagrindą grupei nagrinėti šiuos klausimus susitikimų su Universiteto atstovais metu.
4. Vertinimo grupė gavo Universiteto SSGG (stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių) analizę likus kelioms dienoms iki vizito Universitete. Grupės vertinimu, ši analizė yra bendras sąrašas įvairių skirtingų klausimų ir sudarė prielaidą teigti, kad Universitetas nepateikė analizės, kurie iš jų yra svarbesni už kitus. Grupė kėlė klausimą, kodėl Universitetas nepanaudojo SSGG analizės kaip priemonės pradėti įsivertinimo procesą, kas

būtų įprasta praktika kokybei užtikrinti. Tačiau vizito metu Universiteto atstovai informavo, kad SSGG analizę sudarinėjo visos Universiteto grupės ir buvo kilusi didelė diskusija bei konsultacijos dėl analizės sudarymo, dėl to reikėjo daugiau laiko jai parengti.

5. Vertinimo grupė 2013 m. spalio 8-10 dienomis apsilankė dviejuose Universiteto padaliniuose Vilniuje (Centriniuose rūmuose ir Saulėtekio al. padalinyje). SKVC kompetetingai padėjo grupei pasirengimo vizitui ir vizito metu.
6. Prieš vizitą vertinimo grupei buvo pateiktas paskutinis Vilniaus universiteto realiųjų išteklių vertinimas (vertinimo sprendimas priimtas 2013 m. birželio 14 d., Nr. Sp-RI-15/13), kurį atliko Lietuvos mokslo ir studijų stebėsenos ir analizės centras (MOSTA). Šio pagal ministerijos teisės aktais nustatytus kriterijus ir sudarytą metodiką atlikto vertinimo metu buvo nustatyta, kad materialieji ir žmogiškieji ištekliai atitinka reikalavimus.
7. Vertinimo grupei pateiktose MOSTA išvadose matoma, kad Vilniaus universitetas neatitinka minėtų kriterijų dviejose srityse, būtent reikalingo darbo vietų bibliotekose skaičiaus ir valstybės finansuojamų stojančiųjų į trečiąją pakopą skaičiaus lyginant su personalu, turinčiu daktaro laipsnį. Vizitos metu vertinimo grupei buvo pranešta, kad buvęs santykis pagerėjo atnaujinus papildomos senosios bibliotekos patalpas ir kai pradėjo veikti naujai pastatytas Mokslinės komunikacijos ir informacijos centras su naująja biblioteka, kurioje grupė apsilankė. Kalbant apie doktorantūros studentus, Universitetas grupę informavo, kad pagal jų skaičiavimus, atsižvelgiant į kitus faktorius nei MOSTA analizėje, tokius kaip sergančių ir motinystės atostogose esančių studentų skaičius, šis santykis reikalavimą atitiko. Nepaisant šių skirtumų, MOSTA išvadose teigiama, kad: „pagal Aukštųjų mokyklų išorinio vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto 2010-09-22 LR Vyriausybės Nutarimu Nr. 1317 (VŽ Nr. 113-5760, 2010; Nr. 64-3235, 2012), 11 punktą, 2010-2012 m. aukštojo mokslo institucijos studijų rezultatai vertinami teigiamai“.
8. Per dvi su puse vizito dienų grupė dalyvavo susitikimuose su Universiteto rektoriumi, Tarybos nariais, Kokybės padalinio atstovais, Senato atstovais, savianalizės grupės nariais, dėstytojų personalu, studentų atstovybės atstovais ir atskirai su kitais studentais, fakultetų dekanais ir katedrų vedėjais, administracijos ir pagalbinio personalu, absolventais, socialiniais partneriais, darbdaviais, mokslinių tyrimų darbuotojais, žmogiškųjų išteklių padalinio vadovu ir kitais atstovais, vyr. finansininku, magistrantais ir doktorantais. Vertinimo grupė taip pat apsilankė istorinėje Universiteto bibliotekoje ir pagrindinėje bibliotekoje bei Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre, kuris atidarytas 2012 m., taip pat Fizikos fakulteto laboratorijose ir dviejuose kituose padaliniuose Vilniuje.
9. Vertinimo grupės vadovas buvo Peter Williams, tarptautinis kokybės užtikrinimo ir aukštojo mokslo konsultantas, buvęs Aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo agentūros

(QAA) (Jungtinėje Karalystėje) vadovas ir Aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo Europos Asociacijos (ENQA) prezidentas. Grupės nariai: Dr. Annie Doona, Meno, dizaino ir technologijų instituto (IADT) (Airija) prezidentė; Dr. Gintaras Gavėnas, nepriklausomas vadybos ir branduolinės energetikos konsultantas (Lietuva); profesorius dr. Paavo Okko, profesorius emeritas, buvęs Turku Universiteto Turku ekonomikos mokyklos vicerektorius (Suomija); Christian Tauch, Vokietijos universitetų rektorių konferencijos padalinio vadovas ir Margus Tiru, Tartu universiteto (Estija) doktorantūros studentas. Christina Rozsnyai, programos atstovė tarptautiniams ryšiams Vengrijos akreditavimo komitete, vertinimo sekretorė.

II. BENDROJI INFORMACIJA APIE INSTITUCIJĄ

10. Šiame skyriuje aprašoma dabartinė Vilniaus universiteto situacija, pagal savianalizės suvestinėje bei kituose dokumentuose pristatytą ir grupės vizito metu gautą informaciją.
11. Vertinimo grupei susitikimų su Universiteto bendruomenės nariais: studentais, personalu ar vadovybe ar išorės socialiniais partneriais buvo kaskart primenama, kokia svarbi jiems yra institucijos istorija ir tradicijos. Grupei šie sentimentai suprantami, visų pirma dėl paties amžių senumo pastatų komplekso, išsidėsčiusio pačioje senamiesčio širdyje; nesunku buvo įvertinti tokios praeities reikšmę ir tai, kiek Universiteto prestižas Lietuvoje turėjo ir vis dar turi įtakos visiems su universitetu susijusiems. Tačiau ekspertų grupei esant tarptautinei, buvo pastebėta ir rizika, kad Universitetas gali būti per daug pakerėtas savo praeitimi, ir kad tokia Vilniaus universiteto vietos ir istoriniu atžvilgiu pranašumą suteikianti pozicija gali užgožti poreikį išlikti lanksčiam ir siekti nuolatinių inovacijų, kurios yra sėkmingo universiteto skiriamasis ženklas pasaulinėje rinkoje. Patvirtinant šį teiginį, vertinimo metu ryškiai atsikartojė poreikio subalansuoti praeities pasiekimus su dabarties iššūkiais motyvas.
12. Vilniaus universitetas yra vienas seniausių ne tik regione, bet ir Europoje; jį kontrreformacijos metais įsteigė jėzuitai. 1570 m. įsteigta Vilniaus akademija universitetu buvo paskelbta 1579 m. Po keturių amžių, dabartinio vertinimo metu Universitete veikia 23 akademiniai padaliniai, 12 fakultetų ir du fakultetų teises turintys institutai, penki gamtos mokslų tyrimų institutai ir keturi tarpfakultetiniai studijų ir mokslo centrai – Sveikatos ir sporto centras, Lyčių studijų centras, Orientalistikos centras ir Religijos studijų centras). Dauguma padalinių įsteigti Vilniuje, tačiau taip pat yra padalinys Kaune. „Pagrindiniai akademiniai padaliniai“ yra šie:

Studijų kokybės vertinimo centras

Chemijos	Ir šie institutai:
Filologijos	• Užsienio kalbų
Fizikos	• Tarptautinių santykių ir politikos mokslų
Gamtos mokslų	• Teorinės fizikos ir astronomijos
Komunikacijų	planetariumas)
Medicinos	• Taikomųjų mokslų
Teisės	• Matematikos ir informatikos
Ekonomikos	• Biochemijos
Filosofijos	• Biotechnologijų (paskutiniai du greitai
Istorijos	naujojo Gyvosios gamtos mokslų centro dali
Matematikos ir informatikos	
Kauno humanitarinis	

13. Vilniaus universitete teikiamos visų trijų pakopų studijos (bakaluro, magistro ir daktaro laipsniams gauti), taip pat integruotosios programos (apimančioms daugiau nei vieną pakopą) ir laipsnio neteikiančios programos. Už visas studijas skiriami kreditai.
14. Remiantis SS pateikta informacija, iš viso 2012 m. universitete studijavo 21 496 studentai. 15 850 iš jų – pirmosios pakopos ir vientisųjų programų studentų, 3 533 – antrosios pakopos, 811 – trečiosios pakopos ir 786 medicinos studentai - rezidentai. Likę lankė laipsnio neteikiančias programas.
15. 2012 m. Universitete iš viso dirbo 4 371 darbuotojas. Iš jų – 1 834 dėstytojai, 510 mokslinių darbuotojų; 1 357 pagalbinio mokslinių tyrimų ir dėstymo personalo atstovai, 521 techninio personalo ir 149 administracijos darbuotojai. Daugiau nei 70 proc. akademinio ir mokslinių tyrimų personalo įgiję mokslo laipsnius.
16. Po šios trumpos Universiteto apžvalgos, kituose keturiuose išvadų straipsniuose pateikiamas ekspertų grupės Universiteto veiklos sričių vertinimas, atliktas pagal SKVC pateiktą metodiką.

III. STRATEGINIS VALDYMAS

Konstitucijos klausimas

17. 2009 m. Lietuvos Parlamentas priėmė naują aukštojo mokslo įstatymą, kuriuo pakeitė universitetų teisinę formą iš biudžetinių į viešąsias įstaigas. Todėl Vilniaus universitetas

priėmė naująjį statutą, kurį pateikė Seimui tvirtinti 2013 m. pradžioje. Vertinimo grupė buvo informuota, kad Parlamentas turėjo priimti įstatymo pakeitimą 2009 m., tačiau, kai 2012 m. į valdžią buvo išrinktas naujasis parlamentas, pakeitimas buvo atšauktas, ir todėl Vilniaus universitetas iki šiol veikia pagal savo senąjį statutą. Dėl šių pakeitimų vizito metu Vilniaus universitetas veikė pereinamuoju režimu: Universitetas vertinimo grupę informavo, kad jis tikisi, jog įstatymas bus ratifikuotas Seime jau artimiausiais mėnesiais, o naujasis Universiteto statutas įsigalios nuo 2014 m. pradžios.

Misija ir vertybės

18. Universitetas iš pradžių suformulavo savo misiją vadovaudamasis 2004 m. EUP-IEP vertinimo metu pateiktomis rekomendacijomis, kuri buvo išdėstyta jo 2007-2013 m. strateginiame veiklos plane. Vėliau, savo 2013-2020 m. strateginiame veiklos plane universitetas taip patobulino misiją pagal 2011 m. antrojo EUP-IEP vertinimo rekomendacijas:

„Iš praeities kylanti, dabarties iššūkių skatinama ir ateities kartoms perduodama priedermė stiprinti Lietuvos ir pasaulio pažintines ir kūrybines galias, puoselėti dvasines ir socialines vertybes, ugdyti aktyvius ir atsakingus piliečius ir visuomenės lyderius. Ši Universiteto misija grindžiama akademinės laisvės ir atskaitomybės visuomenei principais ir yra neatimama Vilniaus universiteto teisė ir pareiga“.
19. Kartu su šia misija Universitetas taip pat apibrėžė pagrindines vertybes, viziją ir strateginius tikslus, pagal kuriuos „siekiama suderinti klasikinių akademinių vertybių įgyvendinimą, veiklos tęstinumą ir gebėjimą keistis“.
20. Misijos teiginys yra sudėtingas ir pabrėžia grupės pastebėtą priešpriešą tarp tradicinių universitetų modelių, kuriuos Vilniaus universitetas peraugo, bet vis dar siekia toks būti, ir išreikšto siekio būti moderniu, į pasaulį orientuotu universitetu. Misijos teiginys atskleidžia poreikį keistis, taip pat ir išlaikyti Universiteto pagrindines vertybes.
21. Universiteto „2020 m. vizija“ yra tapti „pirmaujančiu mokslinių tyrimų universitetu regione, kuriame būtų teikiamos tarptautinio lygio studijos, skatinama aktyvi partnerystė, puoselėjama tvari ir atvira bendruomenė“. Šie tikslai atitinka šalies aukštojo mokslo įstatyme keliamus reikalavimus aukštojo mokslo institucijoms ir sutampa su Europos aukštojo mokslo erdvės (EHEA)¹ ir Europos mokslinių tyrimų erdvės (ERA)² keliamais tikslais.

¹ „Naudodami mūsų turtingą ir skirtingą Europos kultūrinį paveldą, mes plėtojam EAME (EHEA), paremtą institucine autonomija, akademinė laisve, lygiom galimybėm ir demokratiniiais principais, kurie palengvins mobilumą, padidins įsidarbinimą ir sustiprins Europos patrauklumą ir konkurencingumą.“. Ministrai, atsakingi už aukštąjį mokslą valstybėse, dalyvaujančiose Bolonijos procese, Londono komunikatas, 2007 m. gegužės mėn.

22. Skirtinguose susitikimuose vertinimo grupei buvo sakoma, kad Universiteto nariai gerai žino, kokia yra institucijos misija ir vizija, o įvairių lygių vadovai ir daugelis akademinų darbuotojų bei studentų buvo susipažinę su pagrindinėmis Strateginiame veiklos plane nurodytomis kryptimis. Tai nepasitvirtino visų pokalbių metu. Plane pateikiama Universiteto dėstymo ir mokslinių tyrimų pozicijos savianalizė, planuojamos strateginės kryptys, atsižvelgiant į 2013 m. pabaigoje laukiamus teisinius pokyčius, kurias vertinimo grupė vertina kaip pagrįstas.

Valdymo struktūros

23. Pagal šiuo metu galiojantį Statutą, kuris pirmą kartą buvo priimtas 1990 m. ir paskutinį kartą keistas 2006 m., Senatas yra aukščiausioji universiteto valdymo institucija ir jo veikloje dalyvauja rektorius *ex officio*. Nariai išrenkami pagal nustatytą formulę siekiant užtikrinti, kad visi fakultetai ir moksliniai institutai bei kiti nariai, taip pat studentai, bus vienodai atstovaujami. Studentai turėtų sudaryti bent 10 procentų narių, o vertinimo metu iš 81 nario studentų buvo 17.
24. Rektorius yra „Universiteto vadovas“, jį skiria Senatas. Rektorius skiria, o Senatas tvirtina keturis prorektorius: akademiniais reikalais, strateginiams reikalais, administracijos ir mokslinių tyrimų.
25. Universiteto Taryba, sudaryta vadovaujantis nacionaliniais teisės aktų reikalavimais turi turėti narių iš išorės, jos funkcija – prižiūrėti Universiteto viešąsias funkcijas ir valstybinių lėšų naudojimą. Dabartinė Taryba, laukiant sprendimo dėl naujojo statuto veikianti laikinai, susideda iš 11 narių, įskaitant Studentus atstovaujančio organo (toliau – Studentų atstovybės) prezidentą ir septynis Universitetui nepriklausančius narius. Naujoji Taryba turės daugiau galių ir turėtų Universiteto valdymui bei vadovybei suteikti daugiau pajėgumo.
26. Atsižvelgiant į laikiną Universiteto organizacinę formą, vizito metu vertinimo grupė negali komentuoti dabartinio organizacijos efektyvumo. Siūlomi pokyčiai apima mažesnius ir labiau operatyviau veikiančius valdymo organus, kuriems vertinimo grupė reiškia pritarimą, nes tai įprasta ir efektyvi praktika daugelyje Europos universitetų. Taip pat grupė išreiškia pritarimą socialiniams partneriams tapti pagrindiniais bet kokio pertvarkyto organizacinio valdymo organo nariais.

² Suformuluota 2000 m. Europos Tarybos, Portugalijos pirmininkavimo Europos Sąjungai pabaigoje ir vėliau žinoma kaip „Lisabonos Strategija“. „Europos mokslinių tyrimų erdvė aprėpia visą Europos tarpvalstybinę mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros veiklą, programas ir politiką. Kartu visa tai suteikia vis didesnę galimybę mokslo darbuotojams, mokslinių tyrimų įstaigoms ir įmonėms vykdyti veiklą, konkuruoti ir bendradarbiauti tarpvalstybinio mastu.“ http://ec.europa.eu/research/era/understanding/what/what_is_era_en.htm

27. Vertinimo grupė pažymi, kad tiek anksčiau, tiek ir dabar studentai visais lygmenimis dalyvavo ir dalyvauja priimant sprendimus. Studentų atstovybė atrodo aktyviai dalyvaujanti įvairiuose valdymo organuose, o jos atstovai buvo įsitikinę, kad į jų nuomonę yra įsiklausoma. Grupė nebuvo tokia užtikrinta dėl Studentų atstovybei nepriklausančių studentų atstovavimo efektyvumo visose Universiteto lygiuose. Fakultetuose skirtingai reaguojama ir atsižvelgiama į studentų atstovų balsą. Informacijos trūkumas vertintinas kaip viena iš pagrindinių priežasčių.
28. Vienas iš neįprasčiausių organizacinių Universiteto bruožų – autonomija, kuria naudojasi jo fakultetai, katedros ir institucijos. Šie padaliniai veikia itin nepriklausomai, tik su tam tikra centrine kontrole ar įtaka jų veiklai ir veiklos pobūdžiui. Išorės vertintojams padaliniai atrodė kaip atskiros organizacijos, kurios su Universitetu yra susijusios tik išteklių paskirstymu ir patalpų suteikimu. Vertinimo grupei buvo kartojama, kad atsakymai į įvairius klausimus bus skirtingai priklausomai nuo fakulteto ar padalinio – visi veikė skirtingai. Didžioji dalis kitos veiklos yra vykdoma neatsižvelgiant į Universiteto protokolą, lūkesčius ar reikalavimus, todėl veikla yra labai atskirta ir nenuosekli. Toks reikalų tvarkymo principas argumentuojamas tuo, kad vyrauja akademinės laisvės įsitikinimas ir nepasitikėjimas centralizacija, tačiau tai eliminuoja galimybę sukurti bendrą akademinės kokybės ir standartų sampratą, palyginti studentų mokymosi patirtį skirtinguose padaliniuose ar garantuoti nešališkumą ar sąžiningą elgesį su personalu ir studentais.
29. Vertinimo grupė yra įsitikinusi, kad neįprastas ir itin aukštas autonomijos laipsnis nėra tvarus ar pageidautinas Universitete, kuris siekia išsiveržti į priekį ir įsitvirtinti pasaulyje kaip geros reputacijos tarptautinė aukštojo mokslo institucija. Grupė siūlytų Universitetui pasinaudoti numatomais valdymo pokyčiais ir peržiūrėti savo organizacinę struktūrą, taip pat nustatyti bei įgyvendinti bendrus veiklos reikalavimus, kurie būtų patvirtinti ir prižiūrimi Universiteto komitetų. Tai turėtų užtikrinti, kad visa Universiteto vardu vykdoma veikla atitiktų aukščiausius jo kokybės reikalavimus. Tai taip pat turėtų sumažinti galimybes blogajai praktikai likti nepastebėtai ir sustiprintų gerosios praktikos perspektyvų mainus bei sklaidą visoje institucijoje. Tai nereiškia, kad veikla ims pasižymėti visišku vienodumu ar bus standartizuota, tačiau galėtų kažkiek užtikrinti, kad Universitetas visur veiks pagal sutartus ir priimtinius parametrus.

Finansiniai ištekliai

30. Šiuo metu, kol laukiama naujojo Statuto patvirtinimo, rektorius veikia kaip „laikiniai einantis pareigas“ ir todėl daugelio pokyčių ir plėtros priemonių Universitete vykdyti neįmanoma. Ilgalaikiai ir trumpalaikiai Strateginio veiklos plano tikslai yra pagrįsti, ir

panašu, kad Universitetas turi reikiamų resursų siūlomiems tikslams pasiekti. Tačiau tai priklausys nuo gaunamų pastovių ir patikimų pajamų. Nors tai šiuo metu atrodo užtikrinta, tačiau negalima garantuoti, kad taip bus visada, o Universitetas turėtų siekti savo ateities finansinių planų atsižvelgdamas į galimas rizikas. Be to, numatytieji statuto pokyčiai pareikalautų papildomų valdymo išteklių. Universitetas turėtų gerai apsvarstyti, kaip diversifikuoti savo pajamų šaltinius, kurie šiuo metu pasižymi per dideliu pasitikėjimu numatomomis valstybės išdo ir ES lėšomis.

31. Vertinimo grupė su administracijos vadovais aptarė finansinių išteklių vidinių paskirstymų procesus ir daro išvadą, kad patys procesai funkcionuoja aiškiai ir visiems suprantamai.

Strateginis veiklos planas

32. 2012 m. Universitetas paskelbė savo naująjį Strateginį veiklos planą 2013-2020 m. Vizito metu Plano, kuriame skirtingiems Universiteto nariams buvo priskirti rodikliai ir atsakomybės, įgyvendinimas kol kas buvo planavimo stadijoje, o susitikimų metu dalyviai pabrėždavo, kad šiomis temomis vyksta išsamios diskusijos įvairiuose lygmenyse. Grupė palaiko Universiteto tikslą sukurti pagal Strateginį veiklos planą 2013-2020 m. veikiančią veiksmų planą tam, kad kuo greičiau būtų pradėtas jo įgyvendinimas. Plane išdėstyti labai bendro pobūdžio veiklos bei tikslų pasiekimų rodikliai; grupės manymu, padėtis pagerėtų, jei būtų sukurtas konkretesnis veiksmų planas. Planai išdėstyti aiškiai, tačiau siekiant sukurti labiau apčiuopiamus ir konkrečius rodiklius su aiškiomis gairėmis, planus reikia sukonkretinti, kad asmenys, kurie bus paskirti atsakingais, galėtų stebėti jų progresą ir galėtų būti atskaitingais už juos. Strateginis veiklos planas turėtų būti vertinimas ir peržiūrimas vadovaujantis šiais rodiklių kriterijais: konkretumas, išmatuojamumas, pasiekiamumas, patikimumas ir pateikimas periodiškai ir laiku (SMART).
33. Kaip buvo išsamiai nurodyta SS ir teigta vertinimo grupei vizito metu, Strateginio planavimo komitetas yra atsakingas už nuolatinę Strateginio veiklos plano įgyvendinimo stebėseną. Progresui nustatyti buvo sukurta skirtingų elektroninių apklausų. Gerai vertindama šias iniciatyvas vertinimo grupė taip pat pabrėžia, jog svarbu informuoti Universiteto bendruomenę apie bendrą progresą ir nuolat skatinti bendruomenę prie jo prisidėti.

Kokybės užtikrinimo politika ir procedūros

34. Universitete neseniai buvo sudarytas centrinis Kokybės komitetas ir Kokybės vadybos centras. 2013 m. vasarą Universiteto Senato patvirtinta „Vilniaus universiteto studijų kokybės užtikrinimo politika ir kokybės gerinimo strategija“ buvo įtraukta į savianalizės

suvestinę. Vilniaus universitetui sukurta vidaus kokybės užtikrinimo sistemos politika, paremta „Europos aukštojo mokslo erdvės kokybės užtikrinimo nuostatom ir gairėm“ (žinomom kaip ESG) ir Europos kokybės vadybos fondo tobulumo modeliu (dar žinomu kaip EFQM); tą pokalbio metu patvirtino ir Kokybės komitetas. Kokybės komitetas aiškiai siekia kokybės užtikrinimo politikos, kuri iš esmė paremta gerinimo principais, o ne atskaitomybe ir atitikimu, kaip išdėstyta Politikoje ir kaip pabrėžė Kokybės komitetas. Grupė mano, kad protinga pradėti nuo šio žingsnio ir gerai vertina komiteto planą toliau tobulinti sistemą bei tikslą – ir to siekti kiek įmanoma greičiau. Šiam tikslui vertinimo grupė rekomenduoja sukurti centrinę stebėsenos struktūrą vietoj esamų skirtingų ir kintamų vietos praktikų. Universiteto personalas, įskaitant dekanus, vis dar mažai žino apie ESG, todėl Kokybės komitetas šiuo atžvilgiu dar turės atlikti nemažą darbą.

35. Šiuo metu kokybės užtikrinimo sistema yra daugiausiai paremta studentų teikiamais dėstytojų įvertinimais, ši sistema visuose fakultetuose standartinė. Fakultetuose buvo įsteigta kokybės koordinatorių sistema, ir ji jau atlieka reikalingą darbą, tačiau fakultetuose išlieka itin skirtinga nustatytų priemonių įgyvendinimo praktika. Vertinimo grupė rekomenduoja imtis priemonių Universitetui užtikrinti, kad naudojamos kokybės užtikrinimo priemonės ir dėl to atliekamos veiklos visuose fakultetuose atitiktų vienodą standartą. Kai kurie studentai informavo, kad nenoriai pildė anketas, nes manė, jog nebus informuoti apie rezultatus ir nebus imtasi jokių vėlesnių veiksmų atsižvelgiant į jų nuomonę. Tačiau grupė taip pat išgirdo, kad fakultetuose periodiškai vykdomas dėstytojų vertinimas privalo būti susijęs su studentų vertinimo rezultatais.
36. Centrinė administracija, kuriai priklauso įvairūs padaliniai, yra atsakinga už bendrųjų Universiteto duomenų rinkimą Universitete; nauja kokybės informacijos sistema šiuo metu yra bandoma; be to duomenys, kuriuos gali vertinti fakultetai, yra renkami administraciniuose padaliniuose. Universitetui rekomenduojama užtikrinti, kad duomenų rinkimo taškų gausybė būtų naudojama produktyviai ir dėl to duomenys nesikartotų, statistiniai duomenys būtų nuoseklūs, neklaidingi ir pastangos juos renkant nenuieitų perniek.
37. Dėstytojų veiklos stebėsenos sistema buvo įgyvendinta 2010 m. Atrodo, kad personalas turi nemažai tobulėjimo galimybių įvairiuose katedrose ir centriniuose padaliniuose, pradedant kursais ir seminarais apie pedagoginės praktikos tobulinimą iki informacijos kaip įgyvendinti Bolonijos proceso dalis, tokias, kaip ECTS kreditų sistema. Tačiau vertinimo grupė atkreipė dėmesį, kad nėra jokios sistemos, kuri stebėtų, kokius privalumus kiekvienam darbuotojui individualiai teikia šios priemonės. Taip pat nėra visame universitete galiojančių nuostatų, nustatančių personalo tobulinimąsi, ir kiekvienas

akademinių personalo narys gali pasirinkti, kokius mokymo kursus norėtų lankyti. Vis dėl to grupei keliuose susitikimuose dalyviai teigė, kad dauguma darbuotojų nekantruoja pasinaudoti galimybe sudalyvauti tokiuose renginiuose.

Akademinių reikalų organizavimas

38. Kaip jau minėta, vertinimo metu Universiteto akademiniai padaliniai veikė itin autonomiškai, todėl padaugėjo įvairaus pobūdžio veiklos procesų. Kiek vertinimo grupė galėjo įvertinti, vykdoma veikla apskritai tinka laisvo pobūdžio sistemai, tačiau Universitetas negali aiškiai nustatyti, ar jo vardu fakultetų, katedrų ir centrų vykdoma veikla atitinka Universiteto keliamus reikalavimus. Grupė priėjo išvados, kad programų kūrimo ir mokslinių tyrimų iniciatyvos bei jų įgyvendinimas esančios struktūros rėmuose atrodo įgyvendinamas tinkamai.
39. Kita vertus, teigiamai vertintina, kad Universitetas svarsto galimybę mažinti savo fakultetų skaičių. Grupė sutinka su vienu iš pokalbio respondentų, kad tokia reorganizacija pareikalautų didelės atidos ir galėtų turėti tiek teigiamų, tiek neigiamų padarinių. Vis dėl to skaidrumą ir vienodą bei nuoseklią kokybę visuose padaliniuose ir visiems Universiteto studentams užtikrinančios iniciatyvos turėtų būti sveikintinos. Jei Universitetas sieks įgyvendinti savo strateginį tikslą – pasiekti aukštesnės pozicijos pasauliniame aukštųjų mokyklų institucinio vertinimo reitinge, esamų struktūrų persvarstymas be abejo būtų privalumas, sudarantis galimybes lankstesniems ir tarpdisciplininiais tarpusavio mainams ypač tarp susijusių sričių.

Kauno padalinys

40. Pabrėžtina, kad grupė nenagrinėjo Kauno padalinio padėties, kuriame įsikūręs Humanitarinių mokslų fakultetas, tačiau fakultetas buvo atstovaujamas pokalbio su dekanais, dėstytojais ir studentais metu. Grupė negalėjo vienareikšmiškai vertinti, ar gerai fakultetas buvo integruotas į Universitetą ir kiek jis atspindi Universiteto tapatybę. Kauno padalinio personalas, dalyvavęs pokalbiuose, jokių griežtų trūkumų neišskyrė. Tačiau Universitetas turėtų žinoti, kad Kauno padalinį gali reikėti labiau integruoti tam, kad būtų užtikrinta, jog jis netaptų izoliuotas tiek kultūrine, tiek akademinė prasme.

Išoriniai socialiniai partneriai

41. Išoriniai Universiteto socialiniai partneriai, su kuriais grupė susitiko vizito metu, atrodė lojalūs Vilniaus universitetui, siekiantys jam gerovės ir sėkmės, ir tą buvo galima pasakyti ne tik apie universiteto absolventus, nors jų, be abejo, buvo dauguma. Universitetas įvairiais

lygmenimis organizuoja susitikimus su socialiniais partneriais įvairiomis temomis, tokiomis kaip: programos kūrimas, studentų įdarbinimas, organizaciniai klausimai, mokslinių tyrimų projektai. Tačiau vertinimo grupė pastebėjo, kad ryšys tarp Universiteto ir išorės socialinių partnerių dažnai grindžiamas asmeniniais ryšiais, o ne Universiteto strategijos arba aktyvios politikos veiklos rezultatais. Derinant interesus tarp dviejų dažnai egzistuojančių šalių, jie nėra naudojami ar valdomi struktūriškai.

Personalo skyrimas

42. Akademinio personalo įdarbinimo ir paskyrimo procedūrą nustato Lietuvos teisės aktai ir universiteto vidaus taisyklės. Procedūrą sudaro viešasis skelbimas dėl darbo, pateiktų prašymų tikrinimas Žmogiškųjų išteklių padalinyje ir jų perdavimas atitinkamiems padaliniais, kurie įdarbina. Komisija, po diskusijų apie visus kandidatus, pasirenka tinkantį asmenį, o Žmogiškųjų išteklių padalinys atlieka reikiamą administracinį darbą; universiteto Įdarbinimo komisija patvirtina kandidato pasirinkimą, ir rektorius tvirtina paskyrimą. Vertinimo grupė nustebino faktas, kad sėkmingų kandidatų atranka atliekama remiantis vien tik jų gyvenimo aprašymu, pokalbiai su kandidatais nevykdomi. Be to, panašu, kad nėra centrinės įdarbinimo strategijos ar politikos, ar bendro akademinio plano, kuriame būtų suplanuotas įdarbinimas pagal nustatytą strateginį poreikį. Universitetui rekomenduotina apsvarstyti, ar toks požiūris į akademinį personalą atitinka gerąją tarptautinę praktiką ir ar jis gali užtikrinti, kad į esamas laisvas pareigas bus priimtai geriausi kandidatai.

Materialioji bazė

43. Grupės vertinimu, Universiteto materialinė bazė yra gerai sutvarkyta, o bendras patalpų tvarkymas ir atnaujinimas yra gerai valdomas ir įgyvendinamas. Grupė matė įspūdingas naujas investicijas Saulėtekio alėjos padalinyje, esančiame Vilniaus pakraštyje. Kalbant apie mokymosi išteklius, studentų nuomonės išsiskyrė. Grupės manymu, prieinamumas ir kokybė visiškai priklauso katedrų bei fakultetų vadovybės turimų išteklių ir valdymo sprendimų.

Rizikos valdymas

44. Nei SS, nei diskusijose nebuvo minimos jokios užuominos apie tai, jog Universitetas reguliariai vykdo rizikos analizę arba kad bendroje Universiteto veikloje vyrauja sisteminis požiūris į rizikos suvokimą ir pokyčių valdymą. Neįvedus rizikos valdymo procedūrų Universitetui gali kilti grėsmė, ypač vykdant reikšmingus pokyčius ir finansinius iššūkius.

Tai vėlgi yra Universiteto valdymo aspektas, kurį reikia apsvarstyti patvirtinus naują teisinį statusas.

Demografinis iššūkis

45. Labai artimoje ateityje Universitetui susidurs su jaunimo populiacijos mažėjimo iššūkiu Lietuvoje ir dėl to galinčiu sumažėti universiteto studentų skaičiumi. Administracija siūlo tris pagrindinius problemos sprendimus, kad palaikytų reikiamą priimamų studentų skaičių: palaikyti pirmaujančią Universiteto poziciją tarp kitų Lietuvos aukštojo mokslo institucijų, taip garantuojant, kad stojančiųjų studentų skaičius išliks toks, kokio reikia; vykdyti mokymosi visą gyvenimą programas, turėsiančias užtikrinti vyresnių studentų pritraukimą, ir tarptautinio judrumo programa, kurios pritrauktų daugiau studentų. Nors vertinimo grupei ši strategija iš esmės atrodo teisinga, prireiks daug pastangų norint pasiekti šių tikslų ir daug įdirbio, norint išvengti studentų skaičiaus mažėjimo per ateinančius 5-10 metų.

Srities vertinimas: Strateginis valdymas vertinamas teigiamai.

IV. STUDIJOS IR MOKYMASIS VISĄ GYVENIMĄ

Studijų programos

46. Dvylikoje fakultetų ir dviejuose institutuose vykdomos visų mokslo sričių studijos, išskyrus meno. Iš viso Universitetas siūlo 199 visų trijų pakopų, t. y. bakalauro, magistro ir doktorantūros studijų programas, o valstybės reguliuojamų teisės, medicinos ir odontologijos profesijų studijų programos vykdomos pagal integruotų pirmosios ir antrosios pakopų studijų formatą, kurias baigus suteikiamas magistro laipsnis. Universitete vykdomos ir laipsnio nesuteikiančios profesinės programos ir tos programos, kurias Universitetas vadina mokymosi visą gyvenimą studijomis.
47. Platus studijų spektras gerai siejasi su Universiteto misija ir vizija „stiprinti nacionalinius ir globaliuosius pažintinius ir kūrybinius gebėjimus“ ir vertinimo grupės ekspertų peržiūrėtais strateginiais dokumentais. Savianalizės suvestinėje Universitetas nurodo, kad „rengiant naujas studijų programas apskritai siekiama užtikrinti, jog programos tenkins šalies ir visuomenės poreikius, programos rengiamos atsižvelgiant į turimus intelektualinius ir materialiuosius išteklius ir suderinat jas su tarptautiniais atitinkamos studijų krypties mokslo ir studijų pasiekimais“. Nors ekspertai tikrai nepastebėjo nieko, kas šiam teiginiui prieštarautų, vertinimo grupę sudaro daugiausia užsienio šalių ekspertai, kuriems tenka sudėtinga užduotis spręsti, kiek siūlomoms studijų programoms tenkina konkrečius Lietuvos

ūkio poreikius. Vis dėl to mažai abejonių kyla dėl to, kad Vilniaus universitetas, būdamas didžiausia ir prestižiškiausia aukštojo mokslo įstaiga šalyje, vaidina svarbų vaidmenį šioje srityje. Kartu jam tenka ir ypatinga pareiga užtikrinti, kad Universiteto akademinio planavimo ir įgyvendinimo procesai būtų itin efektyvūs.

Studijų finansavimas ir priėmimo reikalavimai

48. Valstybės finansuojamas vietas studentams skiria valstybė 2009 metais įvesto “studijų krepšelio” forma. Studentų eilė sudaroma pagal nacionalinius kriterijus ir kiekvienais metais tam tikram jaunuolių skaičiui skiriami studijų krepšeliai, su kuriais jie gali stoti į pasirinktą aukštąją mokyklą. Taigi studijų krepšelius gavę studentai yra ne tik pajamų šaltinis, bet ir mokymo įstaigos populiarumo ir prestižo rodiklis. Vilniaus universitetas pasižymi išpūdingais tokių studentų pritraukimo rodikliais.

Mokslo įstaigos gali priimti ir daugiau studentų, pasirengusių susimokėti studijų kainą, tačiau Vilniaus universitetas turi nustatęs minimalius reikalavimus, kurių netenkinantys studentai nepriimami, net jei laisvų vietų yra. Vertinimo grupė teigiamai vertina tokią griežtą atrankos praktiką kaip kokybės užtikrinimo priemonę. Tiesa, vertinimo grupei buvo teigta, kad bent jau trečiosios pakopos studijų atveju daugelyje katedrų studentų priėmimo reikalavimai nėra tokie griežti. Jei taip iš tiesų yra, tuomet tolesnis kokybės užtikrinimo sistemos vystymas turėtų tai atskleisti.

Studijų programų tvirtinimas ir atnaujinimas

49. Rengdamas naują dokumentą, t.y. Studijų programų komitetų nuostatus, Vilniaus universitetas atliko savo studijų programų analizę. Analizėje nurodoma, kad vidutiniškai studijų programa pereina du akreditavimo ciklus, kol galiausiai yra atnaujinama ir teikiama akreditavimui kaip nauja programa. Vertinimo grupė pripažįsta, kad tokia analizė yra vertinga ir turėtų tapti neatsiejama Universiteto vidinės kokybės užtikrinimo sistemos dalimi. Tuomet visi fakultetai ir katedros turėtų laikytis praktikos reguliariai tinkamais intervalais atnaujinti atskirtų studijų kryptių programų turinį. Vertinimo grupė susidarė nuomonę, kad esama nusiskundimų dėl studijų programų komitetų dabartinio veikimo, mat kartais studentus skiria ne Studentų atstovybė, bet vadovybė, todėl iš esmės studentai nedalyvauja rengiant naujas studijų programas. Universitetas turėtų išsiaiškinti, ar taip yra iš tiesų, ir jei yra, tuomet imtis veiksmų užtikrinti, kad studentų dalyvavimas yra būtent toks, kokį Universitetas deklaruoja savo tiksluose.

Dėstymo ir mokymosi strategijos

50. „Perėjimo nuo mokymo prie mokymosi“, įskaitant studijų programų rengimą moduliais ir siekiamų studijų rezultatų / gebėjimų formulavimą, stebimo visoje Europos aukštojo mokslo erdvėje, idėjos pasiekė ir Vilniaus universitetą, tačiau požiūris skirtinguose Universiteto fakultetuose šiandien yra nesisteminis. Kompetencijų ugdymu grįstas mokymas ir studentų vertinimas atspindi pedagoginės paradigmos pokytį, kuris savaime neįvyks. Vertinimo grupė rekomenduoja parengti aiškesnes institucines gaires šiais klausimais, įskaitant dėstytojų ir mokymo programų rengėjų mokymą.

Pedagoginės inovacijos

51. Aukštasis mokslas visame pasaulyje susiduria su iššūkiais, paskatintais naujų dėstymo būdų ir mokymosi stilių, pvz., interneto ir mišriojo mokymosi programų ir MAIK (Masinių atvirų internetinių kursų). Šios naujovės gali priversti abejoti tradiciniu universitetų veiklos organizavimu ir studijų programų vykdymu, įskaitant finansavimo klausimus, studentų priėmimą, dėstymo organizavimą, studentų vertinimą ir pan. Naujovės sukuria ne tik naujas galimybes, bet ir grėsmes, ir verčia universitetus taikytis prie šių alternatyvių metodų. Vertinimo grupei nepavyko rasti įrodymų, jog Vilniaus universitetas aiškiai mato šiuos iššūkius ir atsižvelgia į juos savo ilgalaikėje strategijoje, nors yra rimtas tarptautinis universitetas, turintis gerą reputaciją.

Parama studentams

52. Universitetas neturi nusistovėjusios paramos studentams sistemos tradicijos, nors tokios paramos sistemos, dažnai atsiradusios tik neseniai, jau taikomos daugelyje Europos šalių. Universitetas turi kelis akademinės paramos studentams skirtingus mechanizmus, tačiau dažnai jie yra neformalūs arba gali būti pasitelkiami, kuomet problemos perauga į rimtus sunkumus, akademinės skolas.
53. Universiteto Statute iš esmės teigiama, kad Universitetas sudaro lygias galimybes studijuoti visiems, įskaitant neįgaliuosius. Naujuose pastatuose, pavyzdžiui, Mokslinės komunikacijos ir informacijos centre Saulėtekio alėjoje, kuriame apsilankė grupė, įrengti įėjimai neįgaliesiems vežimėliuose ir pagalbinių priemonių neregintiems studentams. Manoma, kad tokių iniciatyvų tik daugės kylant naujiems pastatams, tačiau vertinimo grupė tikisi, kad apie neįgaliuosius bus itin pagalvota ir renovuojant senus pastatus ne tik dėl Vilniaus universiteto matomumo šalies matu, taigi ir jam tenkančios socialinės atsakomybės, bet ir dėl tokių pagalbinių priemonių rinkodarinio pranašumo.

54. Psichologinė ir asmeninė pagalba studentams yra dar viena dabar jau įprasta praktika daugelyje Europos šalių universitetų. Vertinimo grupei buvo teigta, kad tokia paslauga teikiama studentams Psichologijos katedroje, bet mažai studentų pripažino apie tai žiną. Panašu, kad tai tik vietinės reikšmės susitarimas ir parama studentams šioje srityje viso Universiteto lygmeniu neteikiama. Vertinimo grupė siūlo Universitetui peržiūrėti savo psichologinės pagalbos studentams politiką, o šiuo metu imtis veiksmingesnių priemonių informacijai apie teikiamą studentams paramą skleisti.
55. Universitetas neturi apibrėžtos paramos studentams sistemos tais atvejais, kai studentai susiduria su mokymosi sunkumais dėl specifinių poreikių, pvz., disleksijos, ar bendro pobūdžio mokymosi problemų. Susidaro įspūdis, kad teikiama parama priklauso nuo atskirų katedrų požiūrio ar net pavienių akademinio personalo narių požiūrio.
56. Vis dėlto vertinimo grupė pastebėjo, kad tarptautiniams studentams šioje srityje sudarytos geresnės sąlygos. Vertinimo grupė peržiūrėjo tarptautiniams studentams skirtą studijų katalogą, kuriame numatytos paramos priemonės. Matyti, kad paramos priemonių esama ir kai kuriuose fakultetuose. Tarptautiniams studentams buvo teikiama tinkama informacija ir parama. Vis dėl to vyraujanti kultūra Universitete yra studentų savarankiškumo kultūra.
57. Kalbant apie paramą studentams sprendžiant dėl būsimojo darbo, susidaro įspūdis, kad Karjeros centras, aktyviai įgyvendinantis įvairius projektus, įskaitant tarptautinius, savo pagrindinės misijos neatlieka. Tokią nuomonę vertinimo grupė išgirdo iš kelių studentų grupių. Vertinimo grupės manymu, pagrindinė centro misija turėtų būti asmeniškų bendravimų grįstos pagalbos teikimas studentams ieškant ateities karjeros galimybių. Tokios paramos negali atstoti seminarai ir projektai, kuriems šiuo metu Karjeros centras skiria daugiausia dėmesio.
58. Apibendrinant, paramos studentams mechanizmai vertinimo grupei pasirodė esą silpnai išvystyti kaip turėtų būti lyderiaujančiam Europos universitetui. Šis pastebėjimas kelia klausimą, kiek Universitetas laikosi ESG 1.5 standarto: „Aukštosios mokyklos turėtų užtikrinti, kad studentų mokymuisi skirtos paramos ištekliai būtų pakankami ir tinkami kiekvienai siūlomai studijų programai“.

Plagiavimas ir apeliacijos

59. Vertinimo grupė per kelis pokalbius klausė apie priemones, kurių imamasi kovojant su plagiavimu, ir mano, kad apskritai apie problemą yra žinoma visais lygmenimis. Universitetas turi Etikos kodeksą, studentai turi galimybę apskusti dėstytojų priimtus sprendimus, pavyzdžiui, dėl egzamino pažymio, ir šia galimybe kai kurie studentai yra pasinaudoję.

Studentų praktika

60. Vertinimo grupė buvo informuota, kad visiems studentams suteikiama galimybė studijų metu atlikti praktiką, tačiau pokalbiai su studentais atskleidė prieštaringas nuomones šiuo klausimu. Kai kurie studentai nurodė, kad jiems teko atlikti privalomą praktiką, kiti, kad negalėjo atlikti praktikos, kurią susirado patys, nes jiems buvo pasakyta, kad tokia praktika yra negalima. Universitetas informavo, kad pirmosios pakopos studentams praktika yra privaloma, o antrosios pakopos studijų programose praktika gali būti integruota į programą arba ne. taip pat buvo pabrėžta, kad studentų pasirenkama praktika turi atitikti programos reikalavimus. Vertinimo grupė mato poreikį suformuoti nuoseklią institucinę studentų praktikos politiką, kuri turėtų būti komunikuota visiems fakultetams (ir ypač studentams) ir atspindėta rengiant mokymo programas.

ECTS sistemos naudojimas

61. Studentų atstovybė išsakė nuomonę vertinimo grupei, jog įgyvendinant ECTS kreditų sistemą, nurodančią studentų darbo krūvį, šis buvo apskaičiuojamas tik formaliai, nesiekiant atspindėti faktiškai reikalingo darbo laiko, procesas nėra nuolat stebimas ir atitinkamai koreguojamas. Nors vertinimo grupė nesurinko jokių įrodymų apie konkrečius neteisingo ECTS verčių apskaičiavimo atvejus, ECTS sistemos įgyvendinimas ir į studentą orientuoto mokymosi koncepcijos įvedimas turėtų būti nuolat gerinami.

Informacija apie studijų programas

62. Nors Universitetas turi elektroninę studijų informacinę sistemą, kurioje galima registruotis į dalykus ir gauti išsamios informacijos apie individualias mokymo programas (kaip paaiškėjo per susitikimus), su vertinimo grupe susitikę kai kurių fakultetų studentai minėjo, kad jie negalėjo perskaityti dalykų aprašymų, todėl susidūrė su sunkumais planuodami ir stebėdami savo mokymosi procesą. Vertinimo grupė rekomenduoja Universitetui panagrinėti šiuos atvejus ir iširti, kiek jie teisingi, bei imtis atitinkamų veiksmų.

Studentų grįžtamasis ryšys

63. Dėstytojai neprivalo palaikyti jokio grįžtamojo ryšio dėl studentų studijų rezultatų ir pažangos, išskyrus pažymių rašymą. Kai kurie dėstytojai tokį grįžtamąjį ryšį palaiko, bet dažniausiai studentai nesulaukia jokių pastabų apie savo pasiekimus, išskyrus atvejus, kai ginčija kontrolinių darbų rezultatus. Grįžtamasis ryšys tarp dėstytojo ir studento yra svarbi mokymosi proceso dalis ir turėtų būti esminė mokymo įstaigos kokybės užtikrinimo

sistemos dalis. Universitetui patariama peržiūrėti savo lūkesčius dėl grįžtamojo ryšio palaikymo su studentais ir užtikrinti, kad jie atitiktų tarptautinę gerąją praktiką ir būtų taikomi nuosekliai visuose fakultetuose ir katedrose.

Personalo darbo krūvis

64. Kai kurie dėstytojai ir doktorantūros studentai, su kuriais susitiko vertinimo grupė, minėjo, kad dėstytojų krūvis dažnai būna toks didelis, jog jiems lieka mažai arba visiškai nebelieka laiko užsiimti moksline veikla. Laiko stoka buvo nurodyta ir kaip pagrindinė dažnai nepakankamos pedagoginių įgūdžių kokybės priežastis (ypač tarp jaunų lektorių). Minėta, kad problemą paaštrina ir tai, jog jų galimybės dalyvauti pedagoginio mokymo kursuose yra ribotos. Universitetas pripažįsta, kad šiuo metu kai kurie akademinio personalo nariai susiduria su darbo krūvio sunkumais, ir išsakė ketinimus padėti taisyti. Vertinimo grupė mano, kad tai būtų žingsnis pirmyn užtikrinant, kad Universitetas efektyviai išnaudotų savo akademinio personalo resursus.

Mokymasis visą gyvenimą

65. Vertinimo grupė per susitikimus nagrinėjo Universiteto siūlomus mokymosi visą gyvenimą kursus. Mokymosi visą gyvenimą koncepcija suvokiama labai siaurai, siūlomi tik profesinio tobulėjimo kursai, pavyzdžiui, Medicinos fakulteto organizuojami specializuoti kursai gydytojams, Užsienio kalbų instituto siūlomi užsienio kalbos kursai ar Konfucijaus instituto organizuojami kinų kalbos kursai Universiteto nariams ir visuomenei – tai vos keli pateikti pavyzdžiai. Vertinimo grupė teigiamai vertina šias iniciatyvas, taip pat „vaikų universiteto“ iniciatyvą ir palaiko Universiteto ketinimą plėsti savo mokymosi visą gyvenimą pasiūlą. Strateginiame veiklos plane 2013–2020 metams kalbama apie „mokymosi visą gyvenimą sistemos“ vystymą, kuriam vertinimo grupė pritaria, ypač jei tai reiškia dabartinės profesinio tobulėjimo sąvokos išplėtimą ir pavertimą platesne struktūrizuotų studijų bet kokio amžiaus studentams koncepcija apimančią ir kursus, už kuriuos būtų skiriami kreditai. Platesnės visuomenės poreikių analizė galėtų pasitarnauti strateginiam mokymosi visą gyvenimą pasiūlos planavimui. Socialiniai partneriai, su kuriais kalbėjosi vertinimo grupė, tokių studijų poreikio nenurodė, bet jie turėtų dalyvauti atliekant analizę ir rengiant mokymosi visą gyvenimą programas.
66. Kiek vertinimo grupei žinoma, Vilniaus universiteto strateginiai mokymosi visą gyvenimą ir studijų dokumentai yra parengti laikantis Europos aukštojo mokslo erdvės ir Europos mokslinių tyrimų erdvės bendrosios praktikos. Tokią išvadą padarė ir pats Universitetas rengdamas savo naują Strateginį veiklos planą.

Absolventų karjeros stebėjimas

67. Vertinimo grupė buvo informuota, kad Lietuvoje diegiama nacionalinė absolventų karjeros stebėjimo sistema. Vilniaus universitetas turi Karjeros centrą, be to, kaip teigiama savianalizės suvestinėje, „absolventų karjeros stebėseną vykdoma ir atskiruose padaliniuose neoficialiai renkant aktualią informaciją [ir] steigiant *alumni* draugijas ...“. Tam neabejotinai padeda ir tai, jog daugelis Vilniaus universiteto absolventų dirba ir daro įtaką šalies svarbiausius sprendimus priimančiose institucijose ir verslo įmonėse. Vertinimo grupė norėtų paskatinti Universitetą neapsiriboti šia *ad hoc* sistema ir sukurti visų savo absolventų sistemingos stebėsenos procedūrą arba per nacionalinę sistemą, kai ši pradės veikti, arba savarankiškai. Žinios apie tai, ką Universiteto absolventai veikia pabaigę studijas, yra esminė strateginio planavimo ir kokybės užtikrinimo priemonė, be kurios sunku gerinti Universiteto gebėjimą tenkinti šalies ir vietos ūkio poreikius ir tobulinti siūlomas studijų programas. Be to, karjeros stebėseną turi įtakos stažuotių praktikai, santykiams su *alumni* ir lėšų rinkimo strategijoms, taip pat yra nepaprastai svarbi orientuojant ir patariant esamiems studentams karjeros klausimais.

Bendradarbiavimo partnerystės

68. Bendradarbiavimas su Universiteto akademiniiais, socialiniais ir verslo partneriais vyksta kaip aprašyta keliose šio veiklos vertinimo išvadų dalyse. Vis dėlto vertinimo grupė pastebi, kad toks bendradarbiavimas yra ne sistemingas, bet daugiau *ad hoc*. Labai dažnai partnerystės yra paremtos tarpasmeniniais santykiais fakultetų ir katedrų lygmenyje, taip pat kituose universitetuose Europoje, tačiau, apjungus asmenines iniciatyvas su centralizuotai parengta ir stebima strategija, atsiradusi sinergija turėtų didesnę poveikį visai Universiteto bendruomenei ir visuomenei. Vilniaus universitetas geriau nei dauguma šalies aukštųjų mokyklų gali pasinaudoti turimais išoriniais kontaktais, ir vertinimo grupė gali paliudyti, kad socialiniai partneriai yra pasirengę prisidėti prie Universiteto veiklos įvairiuose lygmenyse. Jei Universitetas veiktų aktyviau, neapsiribodamas informacijos apie savo veiklą sklaida ir strateginio bendradarbiavimo progų paieška, galima būtų pasiekti daug daugiau nei dabartinė studentų stažuotių ir praktikos veikla, pavyzdžiui, galima būtų su socialiniais partneriais įsteigti stipendijas talentingiems ar nepasiturintiems studentams.
69. Vertinimo grupei buvo teigta, kad bendradarbiaujama su kitais universitetais. Toks bendradarbiavimas pasireiškia sutartimis, kuomet studentams suteikiami kreditai už bendradarbiaujančiame universitete išklaustytus dalykus. Per vieną pokalbį buvo minėtas susitarimas su Lietuvos dailės akademija organizuoti bendras dailės istorijos paskaitas.

Išsamioje SS pateikiamoje lentelėje taip pat yra „Universitete vykdomos mokslinės veiklos poveikio įvairioms organizacijoms pavyzdžiai“. Nurodyta, kad poveikis daromas ne tik viešosioms institucijoms ir verslui, bet ir valstybinėms įstaigoms. Vilniaus universitetas yra kelių tarptautinių tinklų narys, įskaitant Baltijos universitetų rektorių konferenciją, tarptautinį „Utrecht“, UNICA ir Baltijos jūros regiono universitetų ir kitus tinklus. Vertinimo grupė per vieną pokalbį pastebėjo, kad šiuo klausimu ypač aktyviai veikia Tarptautinių santykių institutas.

Personalo ir studentų judumas

70. Šiose išvadose jau ne kartą buvo minėta, kad pakilimas tarptautinėse reitingų skalėse ir Universiteto tarptautinės dimensijos plėtra yra vienas svarbiausių aukštosios mokyklos prioritetų. Tai yra kiekvieno Universiteto bendruomenės nario, su kuriuo kalbėjosi vertinimo grupė, ambicija. Universitetas imasi priemonių savo personalo ir studentų tarptautiniam judumui didinti. Kelių fakultetų doktorantūros studentai minėjo, kad studijuodami privalo, tebūnie trumpam, vykti į užsienį. Daugėja užsienio kalba dėstomų dalykų (daugiausia anglų, taip pat rusų ir kitomis kalbomis), ir Universitetas, ir fakultetai šį augimą strategiškai palaiko. Nors pirmosios programos anglų kalba pradėtos dėstyti tik 2005 m., bet 2012 m. pradėtos dar trys naujos programos. Tarptautiniai studentai gali pasinaudoti geromis orientavimo programomis. Tarptautinius studentus pasitinka ir kuruoja vietiniai studentai. Didėja ir išvykstamasis personalo judumas. „2012 m. 2 498 Universiteto personalo nariai išvyko į užsienį pagal tarptautinius projektus, taip pat į akademinis mainus, stažuočių programas ir mokslinius vizitus“. 2012 m. rektoriaus ataskaitoje nurodoma, kad „Erasmus“ sutarčių skaičius išaugo 8 procentais“. Vertinimo grupė palankiai vertina iš SKVC gautą informaciją, kad jungtinių programų ir jungtinių laipsnių teikimo teisinės nuostatos gerės, ir tai gali tapti vertingomis priemonėmis Universitetui didinant savo tarptautiškumą.
71. Diagramoje, tiesa, be realių skaičių, pavaizduotos šalys, iš kurių akademikai atvyko dėstyti ar vykdyti mokslinių tyrimų Vilniaus universitete nuo 2007 iki 2012 m. Remiantis savianalizės suvestinėje pateiktomis diagramomis, galima daryti išvadą, kad be dalyvavusiųjų užsienyje rengtose konferencijose, į užsienį buvo išvykę daugiau nei 4 000 akademinio personalo narių ir mokslininkų. Universitetas aktyviai skatina ir vidinį judumą ir daugiau nei 1000 akademinio personalo narių ir mokslininkų skaitė paskaitas ar vykdė mokslinius tyrimus Universitete. Vertinimo grupė, nors ir suprastama, kad dėl atlyginimų skirtumo vakarų Europoje ir Lietuvoje ilgesnės kelionės abejomis kryptimis yra sudėtingos, vis dėlto itin remia Universiteto strategines iniciatyvas šiuo klausimu.

Srities vertinimas: Studijos ir mokymasis visą gyvenimą vertinamas teigiamai.

V. MOKSLO IR (ARBA) MENO VEIKLA

72. Kaip teigiama savianalizės suvestinėje, „Universitetas vykdo fundamentinius, taikomuosius ir eksperimentinės plėtros (socialinės ir kultūrinės) mokslinius tyrimus visose mokslo srityse, kuriuos pagal veiklos pobūdį skirsto šitaip: humanitariniai – 22 %, socialinių mokslų – 19 %, fizikos ir technologijos mokslų – 34 % ir biomedicinos mokslų – 25 %“. Visi 23 akademiniai padaliniai vykdo mokslo veiklą ir Vilniaus universitetas aktyviai veikia visose mokslo srityse, kurios yra neatsiejamos nuo universalaus universiteto pobūdžio.

Mokslo veiklos strategija

73. Savo „2020 m. vizijoje“ Universitetas siekia tapti „pirmaujančiu mokslo universitetu regione“, kurį apibrėžia kaip vidurio ir rytų Europą. Universitetas taip pat kelia sau tarpdisciplininio mokslo tarptautinio lygio kompetencijos tikslą. Mokslo ir studijų dermė yra reikšmingiausias Universiteto principas. Kaip paaikškėjo iš daugelio susitikimų, Universitetas taip pat mano, kad jam tenka ypatinga nacionalinė atsakomybė už mokslo veiklą. Toks požiūris skatina ir motyvuoja Universiteto darbuotojus išlaikyti Universiteto pirmaujančią poziciją šalyje ir didinti Lietuvos mokslo tarptautinį konkurencingumą.
74. Kad taptų tarptautiniu lygiu pripažintu mokslo universitetu Universitetas siūlo keturias veiklos kryptis: „didinti aukščiausios kokybės mokslo veiklos rezultatų apimtį, plėtoti mokslo taikomąją veiklą ir vykdyti mokslo veiklos rezultatų komercializaciją, vystyti tarptautinį bendradarbiavimą [ir] didinti pasaulinio lygio tyrėjų skaičių“ .
75. Grupės vertinimu, mokslo veikla atitinka Universiteto misiją ir strateginius dokumentus. Mokslo veiklos strategija buvo vertinta EUA ir IEP (vertinimai 2004 m. ir 2011 m.) ir šie vertinimai prisidėjo prie tolesnio strategijos vystymo. Norėdamas pasiekti savo tikslų Universitetas įdiegė tyrėjų stebėsenos ir motyvavimo sistemą. Glaudus bendradarbiavimas tarp mokslo ir dėstytojų buvo nukreiptas į plėtrą, tačiau reikalingos dar geresnės galimybės dėstytojams dalyvauti mokslo veikloje.
76. Esama strateginė orientacija į mokslo universitetą yra gerai paaikškinta keliuose Savianalizės suvestinės skyriuose. Dideliam tradiciniam ir šalyje dominuojančiam universitetui geriausias kelias pirmyn būtų aukšta kokybė ir tarptautiškumas. Vis dėlto konkurencija tarptautinio mokslo srityje yra arši ir Universitetui reikia dar daug nuveikti sutelkiant ir nukreipiant savo išteklius taip, kad įgyvendintų savo ambicingus tikslus. Didelis strateginio

susitelkimo iššūkis yra priversti visus fakultetus dirbti vardan bendrų tikslų aplinkoje, kurioje pusiausvyra tarp fakultetų gali keistis.

77. Norėdamas pasiekti savo strateginius mokslo srities tikslus, Strateginiame veiklos plane 2013–2020 m. Universitetas suformulavo šios srities institucinę veiklą: „gerinti mokslo efektyvumą“. Plane aprašomos trys atskiros įgyvendinimo kriterijų kategorijos bei iš viso 14 įgyvendinimo priemonių mokslo efektyvumui gerinti. Deja, šios priemonės ir jų įgyvendinimo veikla bei tikslai yra labai bendro pobūdžio, todėl sunku suformuluoti išmatuojamus rodiklius, kuriais būtų galima veiksmingai stebėti strategijos įgyvendinimą.
78. Universitetas turi aktyviai mokslo veiklos srityje dirbantį mokslo veiklos prorektorius. Strateginiame veiklos plane numatomas labiau centralizuotas, visą Universitetą apimantis požiūris į mokslo veiklą nei šiuo metu. Vertinimo grupei buvo akivaizdu, kad pagal dabartinius planus visos iniciatyvos ir įgyvendinimas vyksta fakultetų lygmeniu ir veikla priklauso tiek nuo personalo pastangų ieškant mokslo projektų, tiek nuo asmeninių ryšių, kuriais galima pasinaudoti naujoms galimybėms kurti.

Mokslo veiklos rezultatų stebėseną

79. Mokslo veiklos rezultatų stebėseną yra daugiausia paremta publikacijų statistika. Per vertinimo laikotarpį statistika rodė šiek tiek padidėjusį publikacijų skaičių ir tam tikrus struktūrinius bruožus, nurodančius geresnę mokslo kokybę. Universiteto tyrėjai vidutiniškai paskelbdavo apie 3 000 publikacijų per metus, įskaitant apie 50 monografijų ir apie 1 900 mokslo straipsnių. Panašu, kad 2012 m. užfiksuotas didžiausias bendras mokslo publikacijų skaičius, t. y. 3 657 (atrodo, kad šis skaičius apima publikacijas iki 2013 m. balandžio). Šis publikacijų skaičių nėra toks jau didelis turint galvoje Universiteto dydį, tuo labiau, kad į bendrą skaičių įtrauktos ir konferencijų santraukos. Kiekybinės vertės nėra tiesioginis mokslo veiklos kokybės rodiklis, tačiau mokslo veikalų publikavimo vietos analizė leidžia nustatyti kelis svarbius mokslo veiklos kokybės rodiklius. Pavyzdžiui, stebėtas staigus straipsnių, patalpintų *Web of Science* duomenų bazėje, augimas nuo 482 straipsnių 2010 m. iki 691 – 2011 m. Straipsniai taip pat pasirodė ir įvairių sričių reikšmingiausiuose žurnaluose (pvz., *Lancet*, *Science* arba *New England Journal of Medicine*). Tai teigiamas pokytis, kuris, panašu, yra susijęs su keturių mokslo institutų integracija į Universitetą.
80. Kaip rašoma SS, yra ir kitų šio teigiamo pokyčio priežasčių, kaip antai „tarptautinio bendradarbiavimo mokslo srityje plėtra, <...> kvalifikacijos reikalavimų akademinėms pareigybėms užimti pokyčiai [ir] valstybės lėšų skyrimas kokybiniam, o ne tik kiekybiniam mokslo veiklos rezultatams vertinti“.

Mokslo veikla ir nacionaliniai prioritetai

81. Mokslo veikla ir doktorantūra apima labai platų studijų spektrą ir Universitetas vaidina svarbų vaidmenį Lietuvos tautinės kultūros raidoje. Universitetas dalyvavo ir daugelyje mokslo projektų, skirtų būtent regiono ir šalies raidos prioritetams. Strateginiame veiklos plane 2007–2013 m. nurodoma, kad Universitetas siekia stiprinti santykius su socialiniais partneriais. Be Universiteto gamtos ir socialinių mokslų tiriamosios veiklos indėlio į šalies socialinę ir ūkio raidą, humanitarinių mokslų tyrimai prisideda prie šalies kultūrinio kapitalo. Vietos bendruomenėje svarbų vaidmenį vaidina ir gerai išvystyta Universiteto biblioteka su savo informacinėmis paslaugomis. Dabartiniame Strateginiame veiklos plane apibrėžiamas Universiteto tikslas „kurti svarbią kultūrinę, socialinę ir ekonominę vertę“. Be to, Universitetas siekia vystyti verslumą ir mokslo veiklos rezultatų komercializavimą.
82. Nacionalinė valstybės finansuojamų doktorantūros studentų vietų skyrimo sistema yra paremta fakulteto mokslo veiklos rezultatais. Dėl šios priežasties doktorantūros studijos nebūtinai glaudžiai siejasi su regiono ir šalies raidos prioritetais, net jei apskritai Universitetas į šiuos prioritetus orientuojasi. Universitetas siekia gerokai padidinti mokslo taikomosios veiklos mastą ir pajamas iš jos; planuoja skatinti bendras savo personalo ir privačiojo bei viešojo sektorių veiklas. Rezultatas yra mokslo veikla, kurią skatina ir šalies bei regiono žinių poreikis. Grupės vertinimu, Vilniaus universiteto mokslo veikla atitinka šalies ir regiono ūkio, kultūros ir socialinės raidos prioritetus.

Nacionaliniai ir tarptautiniai mokslo veiklos ryšiai

83. Universitetas sukūrė platų bendradarbiavimo tinklą su vietos ir tarptautiniais akademiniais partneriais. Bendradarbiavimas vykdomas bendrų mokslo projektų, bendrų publikacijų, bendros prieigos prie mokslinių priemonių ir bendrai organizuojamų mokslinių renginių forma. Tarptautinio bendradarbiavimo su akademiniais partneriais pavyzdžiais savianalizės suvestinėje įvardijami Fizikos fakulteto bendradarbiavimas su JAV partneriu, Filologijos fakulteto bendradarbiavimas su partneriais JK ir Baltijos šalyse ir Teisės fakulteto bendradarbiavimas su Vokietijos ir Prancūzijos partneriais.
84. Savianalizės suvestinėje aprašomos įvairios Universiteto mokslo taikymo iniciatyvos. Su verslo partneriais per vertinimo laikotarpį Universitetas įgyvendino apie 100 projektų. Per tą patį laikotarpį išduoti 66 patentai išradimams, prie kurių prisidėjo ir Universiteto tyrėjai, apsaugoti. 2007–2010 m. pats Universitetas gavo 15 patentų, 9 iš jų vietinių. Šie skaičiai rodo Universiteto vykdomos mokslo taikomosios veiklos potencialą ir potencialą (kuris šiuo metu neišnaudojamas) uždirbti iš intelektinės nuosavybės teisių. Bendradarbiavimas su socialiniais partneriais taip pat prisidėjo prie mokslo ir dėstymo priemonių plėtros. Kinijos ir Lietuvos telekomunikacijų bendrovė investavo į naują ir išpūdingą mokslinio mokymo laboratoriją

Universitete, kuri naudojama tiek mokslo veiklai, tiek mokymui telekomunikacijų technologijų srityje. Panašus bendradarbiavimas vyksta fizikos srityje: vertinimo grupė turėjo progą apžiūrėti itin modernią lazerinę įrangą, kurią viena bendrovė padovanojo bendram projektui. Universitetas gauna naudos bendradarbiaudamas su savo akademiniiais, socialiniais ir verslo partneriais. Turėdama galvoje stipriai išreikštą socialinių partnerių paramą, vertinimo grupė daro išvadą, kad socialiniai partneriai galėtų daugiau dalyvauti Universitetui vykdant mokslo veiklą.

85. Vilniaus universitetas numato tapti aukščiausio lygio mokslo institucija Europos mokslinių tyrimų erdvėje. Naujajame Strateginiame veiklos plane nurodytas ir tikslas dalyvauti svarbiuose tarptautiniuose mokslo projektuose ir partnerystėse. Plane nurodomos keturios pagrindinės priemonės šiam tikslui pasiekti, t. y. „naudoti tyrėjų judumo skatinimo fondą, sukurti tarptautinių projektų paraiškų sistemą, gerinti Universiteto leidžiamų mokslo žurnalų įtraukimą į tarptautines duomenų bazines [ir] parengti ir įgyvendinti užsienio mokslininkų ir kitų tyrėjų pritraukimo sistemą“. Universitetas aktyviai dalyvauja Europos mokslo programose, pvz., „Eureka“, BP 6 ir BP 7, įskaitant Marie Curie schemas. Vidutiniškai per metus per 2007–2012 m. laikotarpį Universitetas įgyvendindavo apie 84 tarptautinius projektus. Aktyviausi tyrėjai dalyvavo projektuose pagal ES bendrąsias arba Europos mokslinių ir techninių tyrimų bendradarbiavimo (COST) programas, nors nemažai bendradarbiavimo projektų buvo įgyvendinti ir pagal dvišales ar trišales sutartis su kai kuriomis ES šalimis, Baltarusija, Ukraina ir Taivanu.
86. Į Universitetą atvykstantys užsienio tyrėjai per laikotarpį nuo 2007 m. iki 2012 m. atvyko iš 39 valstybių, daugiausia Europos, tačiau buvo tyrėjų ir iš Japonijos, JAV ir Kanados. Tyrėjų judumui skatinti Universitetas skyrė savų išteklių iš Mokslo skatinimo fondo, taip pat pasinaudojo iš Lietuvos mokslo tarybos ir kitų finansavimo šaltinių gautu finansavimu. Finansavimas gali būti skiriamas tyrėjams, podoktorantūros stažuotėms ir doktorantūros studentams. Per 2007–2012 m. laikotarpį iš viso 690 Universiteto tyrėjų dirbo įvairiose aukštosiose mokyklose ir mokslo institucijose užsienyje. Dar 870 tyrėjų vyko į stažuotes į 53 užsienio šalis, o įvairių tyrėjų vizitų skaičius buvo gerokai didesnis (neskaičiuojant dalyvavimo konferencijose). Remiantis SS pateiktais skaičiais, per metus Universiteto nariai vyko apie 800 vizitų į užsienio universitetus. Šie skaičiai apima ir dėstytojų judumą. Nemažai personalo narių taip pat dalyvauja ir užima pareigas tarptautinėse mokslo organizacijose ir publikacijų forumuose.
87. Lietuvai būdingas nelygiavertis atvykstančių ir išvykstančių tarptautinių tyrėjų srautas, kuris yra būdingas mažoms Europos valstybėms. Atvykstantasis judumas daugiausia buvo susijęs su paskaitų skaitymu. Universitetas atkreipė dėmesį į šį disbalansą ir nagrinėja jį naujajame Strateginiame veiklos plane, kuriame pateikti pasiūlymai dėl naujų priemonių atvykstančių

tarptautinių tyrėjų srautui didinti. Norėdamas įgyvendinti savo tikslą tapti tarptautiniu mastu pripažintu mokslo universitetu, Universitetas privalo didinti mokslo veiklos tarptautiškumą.

Srities vertinimas: mokslo ir (arba) meno veikla vertinama teigiamai.

VI. POVEIKIS REGIONŲ IR VISOS ŠALIES RAIDAI

88. Universiteto santykiai su išorės verslo ir visuomenės partneriais buvo aptarti ankstesniuose skyriuose. Buvo paminėtas ir strateginis poreikis užmegzti ir palaikyti aktyvius santykius su šiomis grupėmis. SS Universitetas nurodo:

„Nors siekis reaguoti į šalies ir jos regionų poreikius ir daryti poveikį šalies raidai nėra apibrėžtas kaip atskiras tikslas ar veiklos sritis, jis pabrėžiamas visuose veiklos aprašymuose ir yra neatsiejama Strateginio veiklos plano dalis“.

Poveikis keliose srityse, pateiktas suvestinėje, nėra strateginės veiklos rezultatas, bet greičiau Universiteto dydžio ir prestižo Lietuvoje pasekmė. Šį reiškinį galima pailiustruoti citata iš suvestinės: „2013 m. iš 138 Lietuvos Seimo narių 59 nariai, 8 iš 14 Vyriausybės ministrų, 14 viceministrų iš 34 yra įgiję išsilavinimą Vilniaus universitete“.

89. Vilniaus universiteto misijos, vertybių ir vizijos sutelkta ties „aktyvių ir atsakingų piliečių ir visuomenės lyderių“ ugdymu teikiant ugdymo programas, tačiau niekur neminimas visuomenės įtraukimas į savo veiklą. Vertinimo grupės vertinimu, savo strategijoje Universitetas nelaiko vidinės ar išorinės veiklos, susijusios su išorinėmis grupėmis, prioritetu, ir vėlgi grupė rekomenduoja Universitetui tą padaryti.
90. Per vizitą Universitete vertinimo grupė turėjo progą peržiūrėti studentų baigiamuosius darbus, iš kurių keli buvo parašyti anglų kalba. Projektai, pradedant tyrimais, kokį poveikį visuomenei turėjo režimo pasikeitimas po 1990 m., ir baigiant gamtos mokslų tyrimais, akivaizdžiai rodo Universiteto poveikį vietos ir regiono projektuose per savo tik pradedančių tyrėjų darbus.
91. Kaip ir galima būtų tikėtis iš tokio kalibro universiteto, akademinis ir mokslo personalas aktyviai dalyvauja įvairių mokslo ir profesinių organizacijų veikloje ir redakcinių grupių veikloje. Be to, teikia ekspertines nuomones įvairioms organizacijoms ir pramoniniuose bei verslo projektuose.
92. Savianalizėje pateikiama Universiteto poveikio pagal teritorijas analizė. Vis dėlto šios analizės metodika neleidžia daryti konkrečių išvadų: nors vienoje diagramoje vaizduojamas gana vienodas poveikis skirtingose Lietuvos apskrityse, išskyrus sostinę, norint atskleisti sudėtinis poveikio elementus reiktų atlikti kruopštesnę analizę. Pavyzdžiui, talentingų studentų pritraukimo iš kitų rajonų ir vietų, į kurias absolventai išvyksta dirbti, analizė

galbūt parodytų visai kitokius dėsningumus. Kruopštesnė Universiteto poveikio miestuose, kaip priešingai kaimo vietovėms, analizė ir poveikio Vilniaus mieste ir Vilniaus apskrityje analizė galėtų suteikti vertingų įžvalgų planuojant programų rengimą.

93. Mokslo veiklos poveikis Lietuvos raidai akivaizdžiai matomas jau kelis dešimtmečius. Vilniaus universitetas šalyje yra pripažintas mokslo ir mokslo skatinimo centras. Universiteto mokslo veiklos poveikis matomas dviejuose sluoksniuose. Pirma, aukščiausio lygio mokslo laboratorijos didina šalies matomumą ir patikimumą ir tokiu būdu sukuria vertę visuomenei. Antra, didesnis mokslo taikomųjų ir plėtros bendradarbiavimo projektų skaičius vietos lygmeniu su bendrovėmis, viešosiomis įstaigomis, vyriausybinėmis ir nevyriausybinėmis organizacijomis sukuria nemažą vertę juose dalyvaujančioms bendruomenėms. Keli pavyzdžiai pateikti SS. Per susitikimus su socialiniais partneriais ir darbdaviais vertinimo grupė išgirdo kelis įdomius bendradarbiavimo tarp Universiteto tyrėjų ir verslo įmonių pavyzdžius.
94. Kaip vieną iš svarbiausių stipriųjų pusių vertinimo grupė išskyrė Universiteto bendradarbiavimą su mokyklomis tiek palaikant santykius su mokytojais, tiek Universitetui dalyvaujant įvairiose moksleiviams skirtose programose. Toks bendradarbiavimas duoda vaisių abiem šalims keliais būdais: prisidedant prie bendros išsilavinimo kokybės gerinimo ir kartu didinat Universiteto kaip prekių ženklo žinomumą bei pritraukiant talentingus vidurinių mokyklų abiturientus į Universiteto studijų programas. Ši veikla atitinka Universiteto strateginius tikslus.
95. Kaip jau buvo minėta, Vilniaus universiteto absolventai dirba įvairiose nacionalinėse valdymo institucijose, verslo įmonėse ir NVO. Vertinimo grupė turėjo garbės susitikti su kelių pirmaujančių šalies verslo įmonių ir valstybės valdymo organų atstovais, kurie paliudijo savo pasirengimą palaikyti Universitetą ir bendradarbiauti su savo *alma mater*.
96. Keliuose susitikimuose, kurie apėmė ir susitikimą su Universiteto *alumni*, paaiškėjo, kad jų bendradarbiavimas yra greičiau spontaniškas, o ne aktyvių ir struktūrizuotų Universiteto pastangų rezultatas. Universitetas iš esmės neišnaudoja šios svarbios progos pasitelkti šį akivaizdų vertingą rėmėjų norą bendradarbiauti. *Alumni* organizacijos veikla galėtų būti vystoma tikslingiau kaip dar vienas būdas stiprinti santykius su visuomene ir didinti Universiteto poveikį šalies raidai.
97. Dar vienas būdas Universitetui plėtoti savo poveikį visuomenei yra skleisti informaciją apie savo veiklą. Savianalizės suvestinėje pateikiami gamtos mokslų (ypač lazerių ir biotechnologijų srityse) ir istorijos, lingvistikos, politikos ir ekonomikos mokslų populiarinimo pavyzdžiai. Vertinimo grupė ragina Universitetą geriau išnaudoti šią sritį panaudojant pažangias ir vaizdingas komunikacijos technikas visoje Lietuvos teritorijoje.

98. Universiteto miestelis puikiai tinka mokslo, verslo ir politiniams renginiams organizuoti. Vertinimo grupė ragina Vilniaus universitetą pasinaudoti šia aplinkybe dažniau. Geras tokios veiklos pavyzdys buvo pateiktas vertinimo grupei naujoje bibliotekoje, kurioje jau ne kartą organizuoti viešieji ir verslo renginiai. Nacionalinės ir tarptautinės reikšmės renginių organizavimas didina Universiteto žinomumą ir gali paskatinti produktyvų bendradarbiavimą su naujais socialiniais partneriais.
99. Per susitikimus su absolventais, darbdaviais ir socialiniais partneriais ekspertai aiškinosi, Universiteto suvokimą kaip “prekės ženklą”, ir visais atvejais atsakymas buvo, jog Universitetas yra matomas daugiau kaip nacionalinis, o ne tarptautinis “prekės ženklas”. Universiteto vadovybė turėtų imtis dinamiškų žingsnių savo įvaizdžiui plėtoti, kadangi Universitetas trokšta tapti pirmaujančiu mokslo universitetu regione, kaip teigiama Universiteto „Vizijoje 2020 metams“.

Srities vertinimas: Poveikis regionų ir visos šalies raidai vertinamas teigiamai.

VII. GEROSIOS PRAKTIKOS PAVYZDŽIAI IR REKOMENDACIJOS

100. Apibendrinant Vilniaus universiteto veiklos vertinimą grupė pažymi, kad akivaizdžios Universiteto stipriosios pusės, kurias ekspertai pastebėjo per savo vizitą iš dėstytojų, tyrėjų ir administracijos, taip pat studentų, padės Universitetui nenukrypti šiam pradėjus ilgos ir išskirtinės Universiteto istorijos pastarąjį pereinamąjį etapą. Vis dėlto vertinimo grupė nėra įsitikinusi, kad Universitetas pakankamai gerai vertina išorinę aplinką, kurioje netrukus gali atsirasti, ar bent jau galės greitai spręsti netikėtas problemas. Dėl šios priežasties vertinimo grupė pateikia Universitetui kelias rekomendacijas, kurias šis galėtų apsvarstyti žengdamas pirmyn.
101. Vis dėlto vertinimo grupė norėtų pirmiausia pabrėžti tuos Vilniaus universiteto bruožus, kurie, grupės nuomone, yra itin pagirtini. Šie bruožai atspindi daugiau priemones ir praktiką, kuriuos savo akimis matė, tačiau neabejojama, kad be čia pateikiamų, Universitetas turi ir daugiau gerosios praktikos pavyzdžių.
102. **Vilniaus universiteto gerosios praktikos pavyzdžiai**
1. Siekis tapti pasaulinio lygio universitetu su apibrėžtais tikslais ir apgalvotu reikalingų priemonių tobulinimu siekiant šio tikslo.
 2. Įsipareigojimas dėti pastangas siekti akademinio tobulumo mokslo srityje ir sąmoningas bei nuolatinis patalpų ir įrangos gerinimas.

3. Nuoširdus ir atviras bendradarbiavimas su socialiniais partneriais ir partnerių geranoriškumas Universiteto atžvilgiu.
4. Nuostatos ir praktika, susijusi tiek su tarptautiniais studentais, tiek su parama Lietuvos studentų judumui.
5. Studentų atstovybės veikla ir jos teikiamos paslaugos.
6. Įsipareigojimas kurti kokybės kultūrą iš vadovybės pusės ir daugelio Universiteto narių bei Kokybės komiteto įsipareigojimas dirbti ir entuziazmas.
7. Bibliotekos personalas ir vadovybė, ištekliai, reagavimas į ateinančiųjų poreikius ir bibliotekos žinomumas vartotojų tarpe nuo paslaugų neįgaliesiems vartotojams iki lentynų ženklavimo anglų kalba bei lengvos prieigos prie šaltinių internete.
8. Griežta kova su plagijavimu.

103. **Rekomendacijos kokybės gerinimui**

Vertinimo grupė rekomenduoja Universitetui:

1. Pasinaudoti artėjančios įstatyminės reformos sukuriamomis galimybėmis ir pertvarkyti Universiteto organizacinę struktūrą, sumažinti veiklos padalinių skaičių ir įgyvendinti bendrus veiklos standartus, kurių būtų laikomasi visoje aukštojoje mokykloje ir kurie būtų Universiteto patvirtinti ir stebimi per komitetų sistemą, siekiant aktyviau įgyvendinti savo ambiciją tapti tarptautinio mokslo lygio universitetu.
2. Įgyvendinti ateities finansinius planus, kad būtų užtikrintas pastovus ir patikimas pajamų srautas išskiriant pajamų šaltinius ir užsitikrinant išteklius, kurių reikia su naujame Statute numatytais veiklomis susijusiems pokyčiams įgyvendinti.
3. Peržiūrėti ir pakoreguoti Strateginį veiklos planą aiškiau apimant konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, aktualius ir laiko rėmuose apibrėžtus (SMART) rodiklius.
4. Užtikrinti, kad akademinės programos ir susijusi praktika visuose akademinuose padaliniuose būtų nuosekliai susijusi su ESG 1 dalimi.
5. Užtikrinti, kad Universiteto kokybės užtikrinimo procedūros ir veiksmai būtų tokio pat lygio visuose Universiteto dalyse, ir įdiegti centrinę struktūrą Universiteto kokybės užtikrinimo reikalavimams stebėti vietoje dabar taikomos skirtingos ir kintančios praktikos.
6. Įgyvendinti institucinius personalo tobulėjimo reikalavimus apimant dėstytojų ir programų rengėjų mokymą apie į studentą orientuotą dėstymą ir vertinimą, taip pat nuotolinio ir mišriojo mokymosi metodus visuose fakultetuose; sukurti stebėsenos sistemą asmeninių pasiekimų bendrajai naudai kurti.

7. Užtikrinti, kad viskas, ką visi padaliniai ir asmenys sukuria Universiteto vardu, būtų priimtinos kokybės ir susiję su Strateginio veiklos plano įgyvendinimu.
8. Išvystyti sistemingesnę ir aiškesnę strateginę požiūrį į žmogiškųjų išteklių planavimą ir personalo tobulėjimą; peržiūrėti akademinio personalo priėmimo į darbą ir skyrimo politiką ir praktiką, kad tokia politika ir praktika atitiktų geriausiąją tarptautinę praktiką ir sudarytų sąlygas į laisvas pareigybes skirti geriausius kandidatus.
9. Toliau plėtoti studentų įsitraukimą į pedagoginę ir kokybės užtikrinimo veiklą; užtikrinti, kad studentų įsitraukimas į studijų programų komitetų veiklą būtų efektyvus ir atitiktų Universiteto politiką.
10. Šuolaikinti savo požiūrį į mokymą ir visiškai įdiegti į Universiteto kultūrą ne tik mokslo, bet ir mokymo kompetencijos svarbą. Tai turėtų apimti tinkamą personalo darbo krūvio vertinimą, gerosios dėstymo ir mokymosi praktikos standartizavimą ir sklaidą, lengvai prieinamą informaciją apie studijų dalykus, ir minimalių mokymo ir mokymosi kokybės standartų įvedimą.
11. Peržiūrėti Universitete studentams teikiamas paslaugas. Tai turėtų apimti paramą mokymosi sunkumų turintiems studentams, asmeninę paramą studentams, pavyzdžiui, psichologinę pagalbą, ir efektyvią informacijos apie teikiamas paramos paslaugas studentams sklaidą.
12. Išplėsti Karjeros centro veiklą apimant ne tik seminarų organizavimą, bet ir asmeninę pagalbą studentams aiškinantis savo karjeros perspektyvas.
13. Parengti Universiteto politiką siekiant užtikrinti, kad studentų stažuočių praktika būtų vykdoma nuosekliai visuose fakultetuose ir būtų atspindėta studentų mokymo programose.
14. Peržiūrėti vidinės komunikacijos sistemos efektyvumą ir peržiūrėti, ar ją būtų galima tobulinti, ypač tarp personalo ir studentų; užtikrinti, kad su studentais būtų palaikomas grįžtamasis ryšys vertinant dėstymo kokybę.
15. Peržiūrėti personalo ir doktorantūros studentų dėstymo darbo krūvį siekiant užtikrinti, kad jiems būtų laiko mokslo veiklai vykdyti.
16. Išvystyti labiau strateginę požiūrį į mokymąsi visą gyvenimą ir įtraukti platesnį socialinių partnerių ratą; išplėsti nusistovėjusį ribotą mokymosi visą gyvenimą suvokimą apimant struktūriškas studijas bet kokio amžiaus studentams ir dalykus, už kuriuos būtų suteikiami kreditai.
17. Sukurti struktūrizuotą Universiteto absolventų karjeros stebėsenos sistemą kaip priemonę, kuri padėtų strategiškai planuoti ir teikti informaciją apie studijų programų sėkmę ir vertę.
18. Suformuoti geriau apgalvotą politiką konstruktyviems ryšiams tarp dėstymo ir mokslo užmegzti: mokslo pasiekimais grįstas dėstymas ir dėstymo pasiekimais grįstas mokslas.

19. Parengti aiškiau sutelktą mokslo veiklos strategiją, skirtą tarptautiniam mokslo veiklos pripažinimui pasiekti; užtikrinti, kad visi fakultetai dirbtų drauge Universiteto bendrų strateginių tikslų vardan.
20. Geriau išnaudoti socialinių partnerių norą padėti Universitetui įvairiais būdais, įskaitant praktikos vietų sukūrimą, stipendijų talentingiems studentams steigimą, dalyvavimą verslo klubuose, dėstyto galimybių kūrimą, patariamąsios veiklos vykdymą ir mentorystę.
21. Išvystyti tikslingesnius bendradarbiavimo su *alumni* būdus siekiant sustiprinti santykius su visuomene ir pagerinti Universiteto poveikį šalies raidai.
22. Imtis aktyvių veiksmų siekiant didesnio Universiteto reputacijos žinomumo tiek nacionaliniu, tiek tarptautiniu mastu.

VIII. ĮVERTINIMAS

Vilniaus universiteto veikla vertinama teigiamai.

Grupės vadovas: Team leader:	Peter Williams
Grupės nariai: Team members:	Dr. Annie Doona Dr. Gintaras Gavėnas Prof. dr. Paavo Okko Christian Tauch Margus Tiru
Grupės sekretorė: Team secretary:	Dr. Christina Rozsnyai

PRIEDAS. VILNIAUS UNIVERSITETO ATSAKYMAS Į VEIKLOS VERTINIMO IŠVADAS

VU pastabos dėl faktinių klaidų

2014-01-20

Atsakydami į Jūsų 2014 m. sausio 7 d. laišką (žr. žemiau) dėl Vilniaus universiteto veiklos vertinimo išvadų projekto (toliau – išvadų projektas) bei vadovaudamiesi Studijų kokybės vertinimo centro direktoriaus 2010 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. 1-01-135 patvirtintos Aukštosios mokyklos veiklos vertinimo metodikos (Žin., 2010 Nr. 128-6567) 47 p., teikiame pastabas dėl išvadų projekte esančių faktinių klaidų.

1. Dėl išvadų 36 punkto. Siūlytina patikslinti, kad Kokybės vadybos centras nėra atsakingas už bendrų duomenų surinkimą Universitete – tai atlieka atskiri Universiteto centrinės administracijos padaliniai. Nauja kokybės rodiklių informacinė sistema dar nėra įdiegta, o tik testuojama.
2. Dėl išvadų 42 punkto. Atkreipiame dėmesį į tai, kad personalo skyrimo procedūra Universitete daugiapakopė-fakultetas/institutas (diskusijos katedroje, katedros nuomonės pareiškimas ir fakulteto/priėmimo atestacijos komisijos sprendimas)- pretendento vertinimas ir galutinio sprendimo priėmimas Universiteto Priėmimo komisijoje.
Priėmimo į Universitetą Tvarą reguliuoja Mokslo ir studijų įstatymas, Universiteto Statutas bei Universiteto Senato komisijos 2010-02-23 patvirtintais Universiteto pedagoginio ir mokslo personalo atestavimo ir konkursų pareigoms eiti organizavimo laikinieji nuostatai (toliau – Nuostatai).
Vadovaujantis Mokslo ir studijų įstatymo 65 str.1 d. bei Universiteto Statuto 34 str. 1 d., Universiteto dėstytojai ir mokslo darbuotojai užimti pareigas priimami viešojo konkurso būdu penkerių metų kadencijai. Nuostatuose numatytos šios pagrindinės priėmimo į pareigas procedūros:
1.Rektoriaus įsakymu skelbiamas viešasis konkursas, tvirtinama priėmimo atestacijos komisijos sudėtis fakultetuose/institutuose;
2.Viešas konkursas paskelbiamas Mokslo ir studijų įstatymo nustatytuose tinklalapiuose bei spaudoje.
Nuostatuose numatytos konkurso pareigoms eiti procedūros etapai:
1.Bendra visų pretendentų diskusija šakiniame padalinyje;
2.Pretendento vertinimas, o prireikus-reitingavimas fakulteto/instituto priėmimo atestacijos komisijoje; Vertinant pretendentus užimti profesoriaus arba vyriausiojo mokslų darbuotojo pareigas vienas iš komisijos narių privalo būti užsienio ekspertas teikiantis išvadą raštu;
3.Pretendentų tvirtinimas Universiteto Priėmimo komisijoje.
Galutinį sprendimą dėl pretendento užimti pareigas priima ir skundus nagrinėja Universiteto Priėmimo komisija. Pretendentas į darbą priimamas Rektoriaus įsakymu ir su juo sudaroma terminuota sutartis kadencijos laikotarpiui.
3. Dėl išvadų 46 punkto. Siūlytina patikslinti, kad studijas tiesiogiai vykdo 14 akademinų kamieninių padalinių, o viso 23 struktūriniai padaliniai yra susiję su mokslo veikla.
4. Dėl išvadų 60 punkto. Siūlytina patikslinti, nurodant, kad I pakopos studentams praktika yra privaloma (integrali) studijų programos dalis, II pakopos studentams, priklausomai nuo studijų programos, praktika gali būti integruota į studijų programą arba ne.
Praktikos, kurią studentai susirado patys, atlikti nėra galimybės, jeigu ji neatitinka studijų programos keliamų reikalavimų praktikai.
5. Dėl Vilniaus universiteto gerosios praktikos pavyzdžių. Siūloma patikslinti Nr. 6 : Įsipareigojimas kurti kokybės kultūrą iš vadovybės pusės ir daugelio Universiteto narių ir Kokybės padalinio darbuotojų bei padalinių kokybės koordinatorių atsidasavimas ir entuziazmas.